

Anh xin làm ngọn gió thầm

Mắt quàng, gương mặt tái xanh
Mấy năm chạy chữa chưa lành nỗi đau
Nhớ khi mưa nắng dãi dầu
Thuyền con nước cả sông sâu em chèo
Bây giờ đã bứt gieo neo
Éo le căn bệnh hiểm nghèo, ngờ đâu...
Dỗ dành giấc ngủ đêm sâu
Bao nhiêu mộng mị nhuộm màu lo toan
Thương từ mỗi bữa cơm ăn
Miếng ngon em vẫn để dành chồng con
Nhìn em héo hắt gầy mòn
Tóc xanh sớm rụng, nỗi buồn anh mang
Suốt đời chẳng mộng giàu sang
Chẳng ham bổng lộc, chẳng màng công danh
Mong ngày, mong tháng, mong năm
Anh xin làm ngọn gió thầm ru em
Mong cho chân cứng đá mềm
Nâng niu giữ ngọn lửa bên thương yêu.

Gửi Tuy Hòa

Anh rồi bởi trước biển chiều nay
Gió cứ thổi vô hồi trên cát
Biển đầy thế mà môi anh khô khát
Em kê bên mà xa quá chừng thôi

Gió Tuy Hòa ơi cái gió chơi vơi
Vẫn nghe tiếng thì thâm trong vỏ ốc
Vẫn hư thực một bên bờ xa lắc
Buồm căng rồi sao chẳng thể ra khơi

Mây cứ xanh trên đỉnh Chóp Chài
Nắng cứ biếc hàng dương chiều ly biệt
Nỗi nhớ chẳng già đâu chưa một lần anh biết
Có một Tuy Hòa cát đỏ trắng hai vai

Mắt đen ơi đắm đắm những đêm dài
Anh gói lại một khoảng trời riêng nhớ
Ngày mai, ngày mai tìm về xứ sở
Nơi biển gặp trời gió sẽ về đâu.

Đàn chim di cư

Thức trọn đêm để nhớ một đời
Biết làm sao chia ly là có thật
Thì phút này em ơi đừng để mất
Tiếng chuông Nhà thờ chim đáy Hồ Gươm.

Tòa lâu đài thánh thiện riêng em
Anh đã tới vẫn lo chừng lạc lối
Làm tổ nơi đâu, vòm đa gió xối
Cánh chim bay xa hút chân trời.

Rồi ngày mai anh là kẻ đơn côi
Mãi khao khát mãi dục dành quá khứ
Đàn chim di cư nhớ về chốn cũ
Cây đàn vĩ trụ đã so dây.

Về đi em

Về đi em trăng mười sáu tháng giêng
Lại tròn đầy sau bao mùa hao khuyết
Hồ Gươm xanh về đêm cổ tích
Chợt hiện lên ngơ ngác Rùa vàng.

Về đi em hoa tím bằng lăng
Cứ nhức nhối những hoàng hôn xa cách
Đêm buông xuống giấc mơ thường gặp
Câu thơ buồn gói lẻ mình anh.

Về đi em những con sóng xa xăm
Cứ vỗ mãi bến bờ anh tê tái
Trang nhật ký có một ngày khép lại
Lặng im ơi thương biết mấy cho vừa.

Về đi em trong câu hát mẹ ru
Trâu cánh phượng đã theo về ngõ khác
Ngập ngừng cánh cò, ngập ngừng câu hát
Lúa cứ xanh và mây cứ xanh.

Về đi em thấp sáng cuộc đời anh
Bao mơ ước biết bao giờ gặp nữa
Vấn hờ hện đường thơm hoa sữa
Và bất ngờ trắng mười sáu nô lên.

Mượn tiếng

Trong chiếc lồng quả chuông
Cái mỏ vàng chào những người khách lạ
Chú vẹt lú lo
Thứ ngôn ngữ không rõ đàn ông hay đàn bà
Không phải trẻ con, không phải người lớn
Sang, hèn đều một giọng:
- Bác vào chơi!

Những khi chủ vắng nhà
Chú vẹt tha hồ nghe ngóng
Chú vẹt mời chào khản giọng
Sang, hèn, vẹt đều cảm ơn.

Chiếc lồng quả chuông
Đã quá chặt những lời chào hỏi
Trời thì cao
Giếng thì sâu
Cá chậu, chim lồng thì mắc nợ.

Thành phố trong sương

Thành phố cao nguyên
Bồng bênh sương mây
Những biệt thự trầm tư
Những đường hoa mê mải
Xón xang kỷ niệm gọi ta về.

Như từ thuở hồng hoang gió thổi về rặng liễu
Thung lũng tình yêu thêm nhiều huyền thoại
Vó ngựa dừng bên thác Pơ-ren
Ô kia đỉnh thác mặt trời lên

Nôi niềm chi hồ mang tên Than thở?
Em gái Cơ Ho vấy hoa rục rĩ
Bên chàng trai ngực trần vạm vỡ
Không than thở chi đâu con mắt nói lời thương.

Bồng bênh sương mây
Rừng thông trắng tóc
Nhựa thơm dâng từ lòng đất
Chất chiu sắc nắng cao nguyên.

Lạc trong lâu đài thiên nhiên
Bỗng gặp mùa xuân Đà Lạt.

Cây xanh

Kính tặng Học viện CTQG
Hồ Chí Minh

*Có những trang giáo trình chưa kịp in
Khi sự vật đang trở trần, định hướng
Em chưa quen tư duy trừu tượng
Những quy luật, phạm trù xanh màu lá cây.*

*Em tìm trong những giá sách đầy
Mùa gặt lớn Thời kỳ quá độ
Chợt gặp những cánh rừng gian khổ
Nơi thây qua, cơn sốt rét màu vàng.*

Thành phố trong sương

Thành phố cao nguyên
Bồng bênh sương mây
Những biệt thự trầm tư
Những đường hoa mê mải
Xón xang kỷ niệm gọi ta về.

Như từ thuở hồng hoang gió thổi về rặng liễu
Thung lũng tình yêu thêm nhiều huyền thoại
Vó ngựa dừng bên thác Pơ-ren
Ô kia đỉnh thác mặt trời lên

Nỗi niềm chi hồ mang tên Than thở?
Em gái Cơ Ho váy hoa rực rỡ
Bên chàng trai ngực trần vạm vỡ
Không than thở chi đâu con mắt nói lời thương.

Bồng bênh sương mây
Rừng thông trắng tóc
Nhựa thơm dâng từ lòng đất
Chất chiu sắc nắng cao nguyên.

Lạc trong lâu đài thiên nhiên
Bỗng gặp mùa xuân Đà Lạt.

Bắt đầu từ truyền thuyết Lang Liêu
Cây lúa nước Việt Nam vượt mọi tầm bão tố
Phép biện chứng của tự nhiên^(*)
em đọc thêm lần nữa
Như con chim tìm hạt thóc rãnh cày

Muôn năm Nhân Dân - những người thầy
Mồ hôi mặn biển đời thực tiễn
Chân lý đâu chỉ tìm trong kinh điển
Cây đời xanh bởi rễ thấm đất lành.

* Tác phẩm của F.Ăng-ghen

Chùa Bà Đanh

Ven sông Đáy có chùa Bà Đanh
Có bờ dưới cổ mấy trăm năm
Hàng cau soi bóng thềm sân trước
Trăng kịp nương theo mỗi độ rằm

Chuông chùa đôi nhịp vọng tầng không
Khói sương lãng đãng nhuộm thu vàng
Người xưa mắt ướt trong nhung nhớ
Bến khuất sông xa sương chưa tan...

Vừa mới hôm nào mơ về kịp
Lễ chùa hóa giải nỗi nhân gian
Mà nay lẻ bóng bên lối vắng
Trăng lạc bước rằm, ai biết chẳng?

Gửi về sông Châu

Heo may thổi dọc cánh đồng
Buồm nâu thấp thoáng trên dòng sông quê
Dùng dằng... còn một thôi đê
Cỏ gà bật trắng lối về tháng giêng
Người trên bến, kẻ dưới thuyền
Gió quên con sóng vương miền phù sa
Tóc xanh nhớ thưở đuôi gà
Trăng lên quên dải ngân hà đáy sông
Người đi chín nhớ mười mong
Mảnh khăn gói cả cánh đồng quê hương
Khúc ru vẫn khúc ru thầm
Mà dan díu,
mà bông trâm,
nhớ quên...

*

Cái đêm trên bến dưới thuyền
Một trời mây nước nổi niềm sông Châu.

Hỏi

Chúa giáng sinh hơn hai nghìn năm
Triệu năm trước đã có con người trên mặt đất
Trước Chúa, con người cầu nguyện nơi đâu?

Êm Nô en rục rĩ sắc màu
Những cây thông rờn rờn nên cháy
Thần Prô-mê-tê tìm ra ngọn lửa
Trước Prô-mê-tê, lấy lửa ở đâu?

Thánh đường dâng dâng buồm mơ thánh ca
Tội lỗi đã xưng mắt ai mưa sa
Lâm lạc do đâu, thưa Cha?

Những câu hỏi thăm một màu sám hối
Êm sao rơi phù du kiếp người
Sao đối ngôi đời có chia bớt nặng?
Câu trả lời xanh lên non tơ.

Thanh thản

Không kịp dặn điều gì
Vĩnh viễn nằm mê im lặng
Thấp nén hương gọi bạn
Hun hút chiều mưa bay!

Người chết đâu chọn chỗ nằm
Cuộc đời gửi sau bia đá
Rưng rưng vòm trời cuối hạ
Cỏ bời bời...

thanh thản bạn đi!

Đối thoại

- Gạo ơi!
Tiếng gọi từ lầu cao
Em oằn vai từng bậc
Mắt cay mồ hôi tuôn:
- Tắm thơm vừa xay đá.
- Hạt vừa bạc vừa gầy
Thôi thôi, cô đi cho!

Người trong cửa, ngoài cửa
Này má phấn môi son
Vàng đeo tay rủng rỉnh
Này héo hắt thân gày
Nụ cười như lá rụng.

Thanh thản

Không kịp dặn điều gì
Vĩnh viễn nắm mồ im lặng
Thấp nén hương gọi bạn
Hun hút chiều mưa bay!

Người chết đâu chọn chỗ nằm
Cuộc đời gửi sau bia đá
Rung rưng vòm trời cuối hạ
Cỏ bời bời...

thanh thản bạn đi!

Chợt miêng cơm nghẹn đắng
Nhớ một thời chưa xa
Long đong cùng tem phiếu
"Gạo mậu dịch" xếp hàng.

Chợt nhớ cánh đồng làng
Năm mất mùa trắng nước
Những chân trời ký ức
Thốt nên lời:
- Gạo ơi!

Chờ

Gần nhau như tiết trời ngâu
Xa nhau hai đũa hai đầu nhớ thương
 Phương em mây trắng phố phường
Nơi anh thổn thức con đường lá bay
 Tiếng em cầm đờ trên tay
Lời thương khó nói lời say để dành.

Chuông reo mỗi sớm tìm anh
Bồi hồi như thể ngày xanh tóc thề
 Nửa đời phiêu bạt trăm quê
Bao nhiêu chìm nổi tái tê mặc lòng
 Bao nhiêu là nhớ là mong
Lẳng trong hơi thở ngập ngừng phút giây.

Chờ tin ngày lại lỗi ngày
Tiếng chim trong vắt ngọn cây nói gì.

Trong ngôi nhà nhỏ

Đêm đã giăng kín ngõ
Ngọn đèn dầu vừa khêu
Chè xanh, khoai lang luộc
Điếu bát kê thật giòn.

Hoa cau thơm ngập ngừng
Thoảng trong hương đồng nội
Nhà có cô dâu mới
Sạch từ bậc cầu ao.

Ông nội tuổi bảy mươi
Từng đánh đồng dẹp bắc
Hồi ký viết mấy tập
Vẫn chưa tới tên mình.

Cậu út đi du học
Thỉnh thoảng đánh thư về
Thông thạo ba ngoại ngữ
Vẫn quen nói mô, tê.

Thương nhất anh thứ nhì
Kể từ ngày xuất ngũ
Mất một nửa trí nhớ
Đêm khuya dậy cười vang.

Ngôi nhà nhỏ cuối làng...

Áo đỏ sông Hồng

Anh gặp lại dòng sông Nê Va
Gặp lại Natasa xinh đẹp
Bao kỷ niệm ngủ vùi trong tuyết
Bỗng mai này bừng dậy những ngày xa.

Vẫn dịu hiền một tính cách Nga
Mà đắm sâu tâm hồn cô gái Việt
Sông Hồng chảy giữa đôi bờ tinh khiết
Tiếng yêu thầm vỗ lá cánh cò bay.

Dòng sông xưa hòa vào sông nay
Miền ký ức trào dâng nghìn con sóng
Cát nào có ngủ yên cát như là phát sáng
Natasa mang áo đỏ sông Hồng.

Gặp lại

Sau nẻo đường chiến tranh
Chúng mình gặp nhau chiều nắng xế
Có thể nào tin một phần tư thế kỷ
Đi qua trang giấy học trò.

Đi qua câu chuyện ngày xưa
Người không nói, người biết đâu chờ đợi
Vành nón nghiêng nghiêng vít cong cành ổi
Có chú học trò ngơ ngẩn nhìn theo.

Mãi băng khuâng vùng chiêm trũng đói nghèo
Đằng ấy áo nâu, đằng mình chân đất
Tóc con gái thoảng hương bồ kết
Vấn vợ hoài nỗi nhớ đêm mưa.

Vầng trăng nào vằng vặc phía chia xa
Nơi hò hẹn dòng sông trôi lấp loáng
Một dải Trường Sơn ngút ngàn mây trắng
Ai tìm ai hóa đá nổi chờ mong.

Gặp lại rồi hy vọng có mong manh
Lời hẹn ước sau những điều chưa nói
Dù xa cách trời mây vời vợi
Sao vẫn tin mình đã có nhau.

Bản thân quên tuổi

Tặng đồng đội ở Trại điều dưỡng
Thương binh nặng Thuận Thành

Ba mươi năm xa đồng đội về đây
Chiếc xe lăn như con thuyền trên sóng
Tuổi năm mươi chưa một lần yêu
Mỗi buổi mai biết mình đang sống.

Trái tim đau chưa từng thất vọng
Dù nửa thân người bất động
Giấc mơ khét mùi thuốc súng
Lửa cháy, bom rung... pháo sáng nhập nhòa...

Cũng xương, cũng thịt, cũng da
Mà muối xót lòng đêm trở gió
Tàu lá héo trong tay cô hộ lý
Môi chạm môi đắng đót, ngọt ngào.

Thôi ngạt cho anh, không phải giữa
chiến hào
Không cánh rừng chên chao đưa vông
Thảng thốt gọi tên nàng Tiên áo trắng
Suối chảy tràn lồng ngực đắm mê say.

Ba mươi năm trí nhớ vẫn đây
Dẫu có lúc bản thân quên tuổi
Nhắm tính tuổi mình sau lần bom dội
Ba thằng bạn hy sinh không trăng trời
một điều.

Từ ấy âm thầm anh mang theo
Những mặt trời khuất lấp
Sống cho phần đời người đã khuất
Bằng trái tim nhân hậu khôn cùng!

Tuyên Quang

Thị xã bên sông xanh biếc sắc trời
Em nón trắng má hồng vào chợ
Con gái Tuyên hoa rừng lạc phố
Miệng cười xinh lòng dạ ngẩn ngơ.

Sớm thu nay huyền thoại mới sông Lô
Cầu Nông Tiến băng qua mùa lũ
Đám cưới bạn tình không xuôi bè nữa
Xe hoa đi rồi ghềnh thác mà chi!

Gió bên này xao xuyên phía bên kia
Mây phiêu diêu bông bèo tán cộ
Cờ đỏ bay dọc Tân Trào đại lộ
Lối ta về Thành Nhà Mạc trầm tư.

Hai nửa Tuyên Quang như thực như mơ
Khói trắng xi măng nâng vòm trời cao mãi
Để người đi lòng còn ở lại
Dù lời thương chưa ngỏ cùng Tuyên.

Thôi em

Công chúa bước ra sân khấu
Con mắt chợt vui chợt buồn
Nắng xuân như còn ẩn giấu
Nụ cười âm thầm gió sương.

Dẫu chẳng xanh xang vông lọng
Vẫn người lá ngọc cành vàng
Khóe mắt như sao buổi sớm
Ngất ngây chén rượu đưa mời.

Lại trách chú hề bỡn cợt
Vô duyên cứ nghĩ... duyên thâm.

Sau tấm màn nhung đỏ thắm
Em giấu mình vào cô đơn
Bao nhiêu ngọt ngào cay đắng
Giấu vào hoa tặng... thôi đành!

Thôi em đừng là công chúa
Cứ là cô gái chân quê
Thôi em đừng là công chúa
Để tôi chẳng giận chú hề.

Người đánh kèng

Người đánh kèng trường tôi
Không vợ, không con
Phòng ở chín mét vuông,
Cơm niêu nước lọ
Hai mươi năm đánh kèng
Hai mươi năm không thừa thiếu một giờ.

Ông là cái đồng hồ
Không cần lên dây cót
Dừng đứng trước những lời khen
Phiếu nghỉ mát trả lại cơ quan
- Việc đánh kèng cần gì phải an dưỡng.

Bạn cũ là Bộ trưởng
Tới thăm vui chén rượu sông
- Thời đánh Tây chết hụt mấy lần
Sống được đến giờ là có lãi.

✱

Sớm nay
Con chích chòe ngủ quên vòm lá đỏ
Tiếng keng vắng không gian thành nôi nhớ
Người đánh keng già lặng lẽ ra đi!

Trường Tuyên huấn
Trung ương, 1988

Chùm hoa phượng cuối chiều

Mười bảy năm neo lại góc sân trường
Thời hoa phượng đại khờ quá thế
Yêu với đương toàn chuyện giờ chuyện bề
Tháng năm đông đầy thư viết nghìn trang.

Chẳng dám trách chi bởi im lặng là vàng
Vàng giấu mãi đâu nghĩ mình "trượt giá"
Có một ngày lồi rē về hai ngã
Bỗng bàng hoàng nghe trái tim đau.

Thu đã sang. Nguyên vẹn mối tình đầu
Yêu như mộng, yêu như mưa ngày hạ
Giờ con cái bảo mình: xưa quá
Thôi cũng đành, đừng "trượt giá niềm tin".

Bạn cũ là Bộ trưởng
Tới thăm vui chén rượu sông
- Thời đánh Tây chết hụt mấy lần
Sống được đến giờ là có lãi.

*

Sớm nay
Con chích chòe ngủ quên vòm lá đở
Tiếng keng vắng không gian thành nỗi nhớ
Người đánh keng già lặng lẽ ra đi!

Trường Tuyên huấn
Trung ương, 1988

Chùm hoa phượng cuối chiều

Mười bảy năm neo lại góc sân trường
Thời hoa phượng dại khờ quá thể
Yêu với đương toàn chuyện giờ chuyện bề
Tháng năm đong đầy thư viết nghìn trang.

Chẳng dám trách chi bởi im lặng là vàng
Vàng giấu mãi đâu nghĩ mình "trượt giá"
Có một ngày lối rẽ về hai ngã
Bỗng bàng hoàng nghe trái tim đau.

Thu đã sang. Nguyên vẹn mối tình đầu
Yêu như mộng, yêu như mưa ngày hạ
Giờ con cái bảo mình: xưa quá
Thôi cũng đành, đừng "trượt giá niềm tin".

Giờ chúng mình không hò hẹn công viên
Trăng vẫn sáng năm em mười bảy tuổi
Và xa hút con đường gió thổi
Anh gặp ghèn thương nhớ nỗi không em.

Giờ chúng mình lại đây bế mò kim
Lại chờ đợi, lo âu và hờn dỗi
Chùm hoa phượng cuối chiều bồi rối
Lại bùng lên lửa ấm mặt trời.

Bâng khuâng quan họ

Bồng bênh câu hát Người ơi
Bồng bênh một dải sông trôi lững lờ
Ngàn năm nước chảy lơ thơ
Sông Cầu xanh ngắt đôi bờ dân ca.

Bên kia Phả Lại vào ca
Bên này Quế Võ đang hoa cúc vàng
Bên anh nửa phố, nửa làng
Bên em quan họ có nàng áo nâu.

Trời thì cao, sông thì sâu
Lời thương chưa ngỏ, Mời trầu... chông chênh
Quản chi lên thác xuống ghềnh
Bắc cầu dải yếm cho mình gặp ta.

Mấy khi khách đến chơi nhà
Đốt than, quạt nước, pha trà người xơi
Thuyền lên ngược, sóng đổ xuôi
Nên câu Giã bạn rồi bời trong nhau.

MỤC LỤC

1. Giấc mơ của bác thợ cày	5
2. Nét quê	7
3. Độc trạng	9
4. Hương xưa	10
5. Miền phù sa	12
6. Quan họ ở cao nguyên	13
7. Có một Hà Giang	15
8. Đôi mắt	17
9. Ngõ quê	18
10. Ngày xưa, anh lặng thầm...	19
11. Ngang trời	21
12. Ngày xưa	23
13. Hàng xóm	25
14. Sau lũy	26
15. Nhà báo	28
16. Thuở ban đầu	30
17. Lời riêng	32
18. Đơn ca	33
19. Cô giáo vùng cao	34
20. Vọng phu	36
21. Đồng Văn	37
22. Cầu vồng	38

23. Giác mơ cao nguyên	39
24. Vi hành	40
25. Khúc ru lá	41
26. Anh xin làm ngọn gió thầm	43
27. Gửi Tuy Hòa	44
28. Đàn chim di cư	45
29. Về đi em	46
30. Mượn tiếng	48
31. Thành phố trong sương	49
32. Cây xanh	50
33. Chùa Bà Đanh	52
34. Gửi về sông Châu	53
35. Hỏi	54
36. Thanh thản	55
37. Đôi thoại	56
38. Chờ	58
39. Trong ngôi nhà nhỏ	59
40. Áo đỏ sông Hồng	61
41. Gặp lại	62
42. Bần thân quen tuổi	64
43. Tuyên Quang	66
44. Thôi em	67
45. Người đánh keng	68
46. Chùm hoa phượng cuối chiều	70
47. Bâng khuâng quan họ	72

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HỌC

18 - NGUYỄN TRƯỜNG TỘ - BA ĐÌNH - HÀ NỘI

Điện thoại: **8 294 684 - 8 294 685**

Fax: **04 8 294 781**

Chi nhánh tại thành phố Hồ Chí Minh

290 / 20 NAM KỶ KHỞI NGHĨA

Điện thoại: **8 469 858 - 8 445 481**

Chịu trách nhiệm xuất bản

NGUYỄN VĂN LƯU

Chịu trách nhiệm bản thảo

NGUYỄN CỬ

Biên tập: **NGÔ THANH TÂM**

Bìa : **THU HÀ**

Sửa bản in: **KIM CHI**

MIỀN PHÙ SA - HẢI ĐƯỜNG

NXBVH in 1000 cuốn khổ 13 x 19 cm

Tại Công ty in Khoa học kỹ thuật

Giấy TNKHXB số 1129/ 48 CXB 27.9.02 - 497/VH

In xong và nộp lưu chiểu năm 2002.